این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

عنوان اقدام پژوهی :

چگونه توانستم با استفاده از طرح همیار معلم یادگیری دانش آموزان در درس فیزیک را افزایش دهم ؟

نام و نام خانوادگی مولف اول/مجری اصلی :

پست سازمانی :

رشته تحصیلی : آخرین مدرک تحصیلی :

دوره تحصیلی :

سمت فعلی :

شماره پرسنلی :

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

فهرست مطالب

چکیده :..... ۱
نکات کلیدی :..... ۱
مقدمه :..... ۲
بیان مسئله :..... ۳
توصیف وضع موجود..... ۶
اهداف پژوهش :..... ۷
هدف اصلی :..... ۷
اهداف جزئی :..... ۷
گردآوری اطلاعات و شواهد ۱ :..... ۸
الف) مشاهده نمرات :..... ۸
اولین گام جهت پیدا کردن دلایل مشکلات مشاهدات از خود دانش آموزان بود ۸
ب) مصاحبه:..... ۹
ج) پرسشنامه:..... ۹
د – مطالعات در زمینه علل ضعف فیزیک..... ۱۰
الف) عوامل ضعف آموزش درس فیزیک که مربوط به محتوای کتاب‌های درسی ابتدایی می‌باشد..... ۱۱
۱ـ محدودیت زمان:..... ۱۱
۲ـ محدودکردن معلم در انتخاب محتوا و فعالیت مناسب..... ۱۲
۳ـ عدم هماهنگی در ارائه مطالب محتوای درس:..... ۱۲
۴ـ محتوای کتب درسی..... ۱۲
ب) عوامل ضعف آموزش فیزیک مربوط به خود دانش‌آموز..... ۱۳
ج) عوامل ضعف آموزش فیزیک مربوط به روش‌های آموزش:..... ۱۴
د) علل ضعف آموزش فیزیک که مربوط به معلمان است:..... ۱۶
هـ) چند عامل دیگر از عوامل ضعف آموزش فیزیک..... ۱۸

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

تجزیه و تحلیل اطلاعات : ۲۰
ارائه راه حل های موقتی : ۲۱
انتخاب بهترین راه حل و اجرای آن ۲۱
مزایای طرح همیار معلم: ۲۲
ویژگی های طرح همیار معلم (پیشنهادها): ۲۳
مراحل اجرای طرح: ۲۳
مزایای طرح: ۲۴
نحوه روش تدریس همیار در کلاس ۲۴
" وظایف گروهها : ۲۴
" وظایف سایر دانش آموزان ۲۵
" وظایف بنده به عنوان دبیر ۲۵
گردآوری اطلاعات (شواهد ۲) ۲۶
الف – مشاهده رفتار دانش اموزان ۲۶
ب - به مشاهده نمرات ۲۷
اعتبار سنجی : ۲۸
بیان محدودیتها و موانع ۲۸
نتیجه گیری ۲۹
پیشنهادات ۳۰
فهرست منابع ۳۰

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

چکیده :

طرح همیار معلم، یعنی پرورش شهروندانی متخصص و بااستعداد که بتوانند در آینده نقشهای مختلفی را در زندگی ایفا نمایند.نوعی زندگی که همراه با مسئولیت پذیری و تفکر عاقلانه و بینش و آگاهی و بهر ه مندی بهینه از امکانات موجود و اصلاح الگوی مصرف همراه باشد، تا به این وسیله، ضمن کمک به پیشرفت کشور، خود نیز به اهداف متعالی در تمامی مراحل برسند.

در این طرح از توانمندی های دانش آموزان ممتاز برای رفع اشکالات درسی سایر دانش آموزان بهره گرفته می شود.اینجانب دبیر فیزیک دبیرستان ..... در سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۵ بعد از مشاهده ضعف درسی برخی از دانش آموزان تصمیم گرفتم به بررسی آن پرداخته و آن را بوسیله طرح همیار معلم حل نمایم .

بعد از اجرای طرح همیار معلم در دانش اموزان بهبود یادگیری مناسبی حاصل شد .

نکات کلیدی :

دانش آموزان – طرح همیار – فیزیک

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

مقدمه :

با ورود دانش آموزان از مقطع راهنمایی به دبیرستان علاوه بر تازگی محیط و جو مدرسه, متفاوت بودن دروس حجم سنگین درسها باعث افت تحصیلی در این پایه می شود و . از طرف دیگر به علت سطح پایین رفاه اقتصادی, خانواده ها نیز قادر به استفاده از معلم خصوصی نیستند. بنابراین به نظر می رسد در صورتی که طرح" همیار معلم تقویتی" مورد توجه قرار گیرد نتایج مثبتی خواهد داشت.

در نظام آموزش و پرورش هر هدف تربیتی و آموزش در نهایت به وسیله دبیر تحقق می یابد . روشهای آموزش ، محتوای دروس موضوعهای علمی ، الگوهای تربیتی و رفتارها همه و همه به وسیله دبیر به دانش آموز منتقل می شود . و از این رو در هر تحول آموزشی دبیر از جایگاه و نقش کلیدی برخوردار است . بنابراین می توان گفت که آموزش و پرورش پویا در جهان متحول و مملو از دگرگونیهای سریع ، نیازمند وجود دبیرانی است که مسائل و مشکلات را ببینند و درک کنند و به جستجوی علل آن پرداخته و راهکار ارائه نمایند و به تحقیق و تغییر و نوآوری رغبت و تمایل داشته و قالبهای کهنه ی آموزشی را رها کنند و در یک کلام می توان گفت :

دبیران ، معماران اصلی بنای آموزش و پرورش هستند و مصالح اصلی آن نیز کنجکاو ی ، تفکر ، پژوهش و نوآوری و ابداع در روشها و آموزشهاست . دبیر پژوهشگر دبیری است که مشکلات کلاس خود را مشاهده کرده و پژوهش خود را با وجود مشکل آغاز کند و علت یابی آن مشکلات موجبات پویایی نظام آموزشی را فراهم نماید . بنده نیز با مشاهده ی وجود مشکل در کلاس درسی خودم فیزیک در پی حل آن برآمدم . چرا

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

که در کلاس تنها به روش سخنرانی توسط من تدریس می شد . [البته لازم به ذکر است کـه خـود دانـش آموزان تمایل زیادی به این نوع آموزش داشتند « طبق عادت » .] دانش اموزان در نـیم سـاعت اول گـوش می کردند و سپس خسته می شدند و با توجه به اهمیتی که کتاب فیزیک دارد این نحوه برای من معظـل شده بود . بنا بر این تصمیم گرفتم روی بحث همیار معلم کار کرده و در کلاسم از همیار معلم استفاده کنم. این گزارش درباره ی نحوه ی مقابله با این مشکل توسط همیار معلم است . امید است با ادامه ی ایـن روش ها موجبات پویایی روند آموزشی را فراهم نماییم .

بیان مسئله :

فیزیک باعث توسعه تفکر منطقی می شود و از جاذبه زیبایی شناسانه نیز برخوردار است .

درس فیزیک ، یکی از ارکان مهم تدریس و یکی از پایه های بنیادین در سطوح مختلف تحصیلی مـی باشـد که مقدمه ورود به سالهای بعدی برای نیل به اهداف مهم جامعه می باشد که هر زمان بـــاید مـورد اهمیـت خاصی از سوی معلمین و دست اندرکاران آموزش و پرورش در تمامی پایـه هـا و مراکـز قـرار گیـرد کـه بـا شاخص قرار دادن این درس ، انتظار می رود جوامع در سالهای آتی نه تنها در این درس به مشکلی برخـورد نکرده باشند بلکه بتوانند از عهده انجام مسئولیتهای محوله در رابطه با این درس برآیند .

فیزیک، یکی از درس های علوم پایه است و از اهمیت بالایی برخوردار است، اما عواملی ماننـد ناکارآمـدی و سنتی بودن شیوه تدریس، خشک بودن فضای کلاس درس، حجم بالای کتاب، بـالا بـودن جمعیـت دانـش آموزی در یک کلاس موجب شده است برخی دانش آموزان در طول دوران تحصیل خـود بـا دشـواری ایـن

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

درس را فرا بگیرند. طبق گفته کارشناسان آموزشی تعداد کمی از دانش آموزان به این درس علاقه دارنـد در حالی که اگر آن ها با شیوه های نوین، آموزش داده شوند نه تنها حلاوت این درس را حس می کنند بلکه با استفاده از آن می توانند از تفکر منطقی و خلاق برخوردار شوند.

فیزیک از علومی است که موجب تقویت خلاقیت و افزایش قدرت تجزیه و تحلیل دانش آموزان می شود، بـا این حال، برخی از دانش آموزان برای فراگیری این درس، علاقه وانگیزه کافی ندارند و شاهد افـت تحصـیلی آن ها در این درس هستیم .

اکثر دبیران روشهای کهن تدریس (سخنرانی صرف دبیر) را که از گذشتگان آموخته اند را دنبال می کنند . نتایج تحقیقات نشان داده اند که روش سخنرانی ، غیـر مفیـد بـوده و مـانع شـکوفایی اسـتعدادها و بـروز خلاقیت ها در افراد می شود و آنها را تبدیل به افرادی می نماید که مغز خود را از محفوظات پر نموده اند و هیچکدام از مطالب را نمی توانند در عمل بکار گیرند . با این همه هیچ تغییر قابل توجهی در روش تـدریس دبیران مشاهده نشده است . چند سالی است که جهت تغییر این شـیوه قـدمهایی برداشـته شـده اسـت . از جمله برگزاری جشنواره ها و همایش ها و دوره های آموزشی ضمن خـدمت ، تحـت عنـوان الگوهـای برتـر تدریس و اقدام پژوهی و ... و به دلیل مداوم نبودن برنامه ها و نداشتن ضمانت اجرایی و عدم تفاوت دبیـران مبدع و نوآور با دبیران دیگر و عادت دبیران به روش سخنرانی ، دشواریهای بکـار گیـری روشـهای جدیـد و صدها دلایل دیگر هنوز تغییر قابل توجهی در روشهای تدریس دبیران مشاهده نشده اسـت . ولـی در طـرح همیار معلم به گونه ای دیگر است . طوری که این طرح برای اینکه دانش آموز را برای ورود به جامعه آمـاده نماید و برای تعمیق در یادگیری و ایجاد رغبت بسیار مطلوب و ضروری اسـت . بـه طریقـی کـه اگـر علـوم

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

بصورت ملموس و کاربردی در ذهن فراگیر بنشیند بهتر است. و برای ایجاد رغبت به یادگیری باید از همسالان برای آموزش استفاده گردد تا تاثیر بیشتری داشته باشد

بنا به گفته دیویس در کتاب مدیریت یادگیری معلم می بایست دروسی که در مرحله شناختی و مهارت ذهنی قرارمیگیرد؛ در فعالیت گروهی و بصورت اکتشافی و با همفکری همسالان و تدریس اعضای تیم بصورت آموزش فعال به آن نائل گردد.

در این طرح تعمیق یادگیری و تنوع درروش تدریس و آماده شدن فراگیر برای ورود به جامعه را محور های اصلی این طرح اعلام کرده است.

این طرح به دلایلی بسیار خوب است کتاب را به بخش هایی تقسیم می کنیم هر بخش رابه کسی می دهیم تا کنفرانس دهد و یکی رابعنوان نماینده مامور می کنیم از کتاب کنترل کند ؛ در نهایت معلم با نهایت دقت موضوعات ارائه شده را مورد بررسی قرار می دهد و نقاط قوت و ضعف را یکسان می کند این می شود تدریس کامل ؛ معلم یار آخر هفته از کلاس امتحان بگیرد و سوال طرح کند و ورقه را خودش تصحیح کند و نمرات را به معلم ارائه دهد ؛ این می شود تدریس همسال به همسال ....

باید که دانش آموزان در آموزشگاه با رفقا و دبیر خویش مناسبات زیاد داشته باشند. وقتی که در برنامه تحصیلی فقط به مواد مفید توجه شود و کمترین عنایتی به منافع تاریخ و ادبیات مبذول نگردد و به تمایلات ذاتی شاگرد توجه نگردد ..دبیر قادر به ظهور استعداد ها و قوای ذاتی و طبیعی کودک در اجتماع و گروه نخواهد شد و... باید فراگیر را در امر آموزش و یادگیری مشارکت داد ...

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

توصیف وضع موجود

اینجانب ... دبیرفیزیک آموزشگاه ... هستم و هم اکنون ... سال است که در آموزش و پرورش در حال خدمت هستم. با اینکه دانش آموزان خوب و منظمی دارم و آنها هنگام تدریس اینجانب سکوت را رعایت می کردند ، عده ای از آنها به دلیل زمینه ی ذهنی که داشتند ؛ اعم از مهم نبودن درس فیزیک و شب امتحانی بودن و ... تأثیر زیادی در ذهن دانش آموزان دیگر هم ایجاد می کردند و با یک حالت تلقینی همه ی کلاس اعتراف به بی انگیزگی درس داشتند و نمرات آزمون آنها بسیار پائین تر از حد انتظار من بود . و دانش آموزان به مدیر دبیرستان مراجعه کردند و گفتند : انگیزه ای برای خواندن درس فیزیک نداریم و بسیار اظهار بی علاقگی و کم توجهی می نمودند. همچنین خانواده های آنها نیز اظهار می کردند که ؛ چرا پسر من از مسائل درس فیزیک زیاد سر در نمی اورد و بیشتر به خواندن آن در شب امتحان بسنده می کند ؟. تعدادی هم خیلی بی انگیزه بودند و هنگام تدریس ممکن بود به فعالیتهای دیگر بپردازند . و به قبول خودشان قید درس فیزیک را زده بودند . و در نهایت این مشکل مرا بسیار ناراحت کرد و مدیر دبیرستان نیز موضوع را با من در میان گذاشت که اقدام به امتحانات شفاهی برای دانش آموزان نمایم . تا در نوبت اول نتیجه مطلوب حاصل آید . و من با تجربه ای که از سال های گذشته داشتم و می دانستم امتحان پی در پی نیز باعث بالا رفتن علاقه و انگیزه آنها نمی شود و فقط یک سری مطالب به صورت محفوظات در اختیار آنها قرار می گیرد تصمیم گرفتم راه حلی برای این معضل پیدا کنم . اکنون این سئوال به جاست که آیا تنه هدف نظام تعلیم و تربیت انتقال محتوای کتب درسی به دانش آموزان است؟ آیا انتظار جامعه، از نظام آموزشی تنها انباشته کردن اصطلاحات و مفاهیم موجود در کتب درسی است در ذهن دانش آموزان یا نه

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

آنچه مهم است، تربیت صحیح و اسلامی دانش آموزان است. یعنی ایجاد جو و محیطی مطلوب در مدرسه برای رشد و پرورش استعداد های نهفته و شکوفا کردن قوه ابتکار و خلاقیت، آموزش آداب و ارزشهای اسلامی به دانش آموز است تا با آمادگی قبلی کافی افرادی سازنده برای جامعه تربیت شوند.

«آنچه باید در هر نظام تعلیم و تربیت و ملحوظ باشد، تربیت شهروندان سازگار، ساختن و پرداختن شخصیتهای سالم، انتقال علوم و معارفی است که ابعاد وجود مختلف جهان هستی را می شناساند. » ۲پر واضح است که انتقال علوم و معارف تنها نقش ابزار و مقدمه دارند نه هدف. لکن متأسفانه آنچه در نظام آموزشی ما به عنوان هدف اصلی قلمداد می شود تنها انتقال دانش و معارف موجود در کتابهاست!

اهداف پژوهش :

هدف اصلی :

بهبود وضعیت یادگیری دانش آموزان در درس فیزیک با استفاده از طرح همیار معلم

اهداف جزئی :

بررسی علل بی انگیزگی دانش آموزان در درس فیزیک

بکارگیری روش همیار معلم برای بهبود یادگیری دانش آموزان در درس فیزیک

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

گردآوری اطلاعات و شواهد ۱ :

الف) مشاهده نمرات :

اولین گام جهت پیدا کردن دلایل مشکلات مشاهدات از خود دانش آموزان بود .

جهت کسب اطلاعات در مورد میزان آمادگی دانش آموزان در هفته های ابتدایی سال تحصیلی و بعد از پی بردن به مشکل ضعف یادگیری دانش آموزان، ارزشیابی تشخیصی انجام داده که سوالات بیشتر، شامل سوالاتی از کتاب فیزیک سالهای گذشته می شود که بیشتر جنبه لمسی ودرکی داشت. و مربوط به مباحثی از کتاب میشود که باید مفاهیم آن را تجسم و درک کرد، سپس اقدام به حل آنها نمود. جدول نمرات دانش آموزان در زیر آورده شده است :

شماره دانش آموز	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
نمره	**۱۲**	**۱۰**	**۸**	**۷**	**۱۱**	**۹**	**۱۴**	**۱۸**	**۱۶**
شماره دانش آموز	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
نمره	**۱۵**	**۲۰**	**۴**	**۲۰**	**۹**	**۷**	**۱۰**	**۱۹**	**۱۲**
شماره دانش آموز	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

نمره	۱۴	۹	۷	۶	۱۵	۱۳	۱۹	۱۱	۹

همانطور که مشاهده می شود ، نمرات دانش آموزان پایین می باشد .

ب) مصاحبه:

همچنین صحبتی با دانش آموزان داشته واز آنها سوال زیر پرسیده شد.

علت ضعف یادگیری شما در یادگیری درس فیزیک چیست ؟

اما بعضی از پاسخهای که دانش آموزان داده اند عبارتند از:

دانش آموز ۱ : همیشه در کلاس درس فیزیک با ترس و اضطراب حاضر می شدم . و نمیتوانستم به خوبی درس فیزیک را یاد بگیرم .

دانش آموز ۲ : از معلم فیزیک همیشه ترس و واهمه داشتم .

دانش آموز ۳ : معلم های ما به خوبی تدریس نمی کردند و ماهم جرات صحبت در کلاس را نداشتیم

دانش آموز ۴ : روش های تدریس خواب آور است

دانش اموز ۵ : حجم کتاب های درسی بسیار زیاد بود .

دانش اموز ۶ : دانش آموزان قوی به ما کمک نمی کنند .

ج) پرسشنامه:

سوالاتی از همکاران پرسیده شد و نظرات آنها را جویا شدم. سؤالات بدین گونه بودند:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۱. به نظر شما چرا دانش آموزان در یادگیری مفاهیم فیزیک ضعیف هستند ؟

۲. جهت آگاهی از وضعیت درس فیزیک فرزندتان چه روش‌هایی را پیشنهاد می‌دهید؟

۳. چگونه می‌توان یادگیری فیزیک را در دانش آموزان را تقویت کرد ؟

۴. به نظر شما چگونه می‌توان نگرش منفی دانش‌آموزان را نسبت به یادگیری درس فیزیک از بین برد؟

نمونه‌ای از پاسخ همکاران به پرسش ها، چنین بود:

- باید با دادن تکالیف بیشتر به دانش آموزان آنها را وادار کرد که خوب یاد بگیرند .

-استفاده از روش های گروهی و مشارکتی در تدریس برخی از مفاهیم فیزیک.

- از دانش آموزان قوی تر خواست تا با دانش اموزان ضعیف تر کار کنند .

- تشویق دانش آموزان وتهیهٔ جایزه توسط مدیر آموزشگاه .

د – مطالعات در زمینه علل ضعف فیزیک

یکی از راه هایی که برای پی بردن به این مشکل مورد توجه قرار دادم ، مطالعه مقالات و کتابهایی در زمینه علل ضعف فیزیک بود . بنده بعد از مطالعات زیاد به نتایج زیر در مورد ضعف دانش آموزان در درس فیزیک دست یافتم :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

الف) عوامل ضعف آموزش درس فیزیک که مربوط به محتوای کتاب‌های درسی ابتدایی می‌باشد.

یکی از مهمترین اهداف آموزش فیزیک در این است که بچه‌ها بتوانند در شرایط جدید و با توجه به آموخته‌های قبلی مسائل را حل کنند و این امر وقتی میسر می‌شود که با دانش‌آموزان کار شده باشد و موقعیت‌های جدیدی را برای حل مسائل بوجود آوریم با توجه به این مطالب و هدف می‌بینیم محتوای درسی و کتاب‌های درسی چه محدودیت‌هایی را برای معلمان برای رسیدن به این هدف بوجود آورده است.

۱ـ محدودیت زمان:

زمان تدریس فیزیک در مدارس محدود است محتوای ریز مواد درس فیزیک در همه پایه‌های ابتدایی تا چهارم دبیرستان براساس جدول زمانی است . اما حل مسئله و تشویق دانش‌آموزان به فکرکردن و پیداکردن روش حل مسئله و انجام تمرینات لازم در این رابطه نیازمند زمان است . در دومین همایش فیزیک کشور ، آقای ایوبیان مقایسه کلاس درس فیزیک معلمان آلمان، ژاپن، آمریکا را با معلم ایران موشکافانه نشان دادند و مشخص شد که در مدارس کشورهای دیگر معلم مسئله‌ای می‌داد و با فراغ بال و خیال آسوده نظاره‌گر کار دانش‌آموزان بود ولی معلم های فیزیک کشور ما از ثانیه آغازین کلاس درس در جنب و جوش هستند تا فقط درس بدهند . محتوی برنامه درس فیزیک ما طوری طراحی شده که مفاهیم زیاد تمرینات زیاد را بچه‌ها انجام بدهند بدون اینکه زمانی برای فکرکردن برای شاگردان در نظرگرفه شده باشد،میگنا دات آی آر.سپس . پس می‌بینیم محتوای درسی طوری طراحی شده که زمانی برای فکرکردن جهت رسیدن به جواب مسئله را برای کودک در نظرنگرفته و هر مطلب درسی در کتاب های ما باید در زمان ۴۵ دقیقه تدریس شود که این زمان در نرم جهانی فقط برای فکرکردن روی مسئله باید به دانش‌آموز داده شود تا خود به راه حل مسئله برسد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

در نتیجه باعث می شود که دانش اموزان مفاهیم پایه ای درس فیزیک را بخوبی یاد نگیرند .

۲ـ محدودکردن معلم در انتخاب محتوا و فعالیت مناسب

برنامه‌های کتاب‌های درس فیزیک در مقاطع مختلف طوری طراحی شده که هرگونه انتخابی را از معلمان ما سلب کرده که همین امر باعث شده که معلمان فقط فکر خود را روی مطالب درسی متمرکز کنند در صورتی که با تجدیدنظر در محتوا و آزادگذاشتن معلم در انتخاب آن معلم می‌تواند بین فعالیت‌هایی که دانش‌آموزان را به فکرکردن سوق می‌دهد و فعالیت‌های که فقط مشغول کننده هستند تفاوت بگذارد و فعالیت‌هایی را که تسهیل‌کننده یادگیری در بچه‌ها می‌شود .

۳ـ عدم هماهنگی در ارائه مطالب محتوای درس:

در بررسی که انجام دادم به این نتیجه رسیدم که محتوای درس علوم و فیزیک در سال های قبل با سال های بعد از هماهنگی مناسبی برخوردار نیست .

٤ـ محتوای کتب درسی

در خصوص عوامل ضعف‌آموزشی درس فیزیک که محتوای کتاب‌ها موجبات ان را فراهم می‌کنند، می‌توان گفت توجه به معرفی مشاهیر فیزیک کشور، توجه کم به بازی‌های فکری که کودکان را بیشتر به درس فیزیک جذب کند، به نیازهای اصلی آموزش گیرنده درس توجه کمی شده در این خصوص باید بگویم که فرد باید نبود چیزی را احساس کند تا نیاز به فکرکردن و سپس تلاش در جهت کشف ان را در فرد به وجود آورد، عدم انعطاف‌پذیری برنامه‌ها محتوای درسی در مقابل پیشرفت‌های جهانی علم فیزیک را می‌توان از دیگر عواملی دانست آموزش این درس را دچار چالش کرده.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

ب) عوامل ضعف آموزش فیزیک مربوط به خود دانش‌آموز

دومین عامل از عوامل ضعف آموزش فیزیک در نظر معلمان از اهمیت ویژه ای برخوردار است علت ضعف در خود کودکان است گاهاً ما دانش‌آموزانی در مدرسه داریم که در درس دیگر نمره قابل قبول می‌گیرند و در یادگیری مطالب درسی مثل فارسی، تاریخ و ... موفق هستند اما در درس فیزیک مشکل دارند. طبق تعریفی که دیسمور از اختلال فیزیک و حساب‌کردن کرده است، اختلال در یادگیری فیزیک نارسایی شدیدی است که در بوجودآمدن مهارت‌های حساب‌کردن و فیزیک بوجود می‌آید و با عقب‌ماندگی عاطفی یا عقب‌ماندگی ذهنی و یا شرایط نامساعد مدرسه قابل تبیین است.

به طور کلی نارسایی در یادگیری فیزیک را به دو قسمت تقسیم می‌کنند :

۱ـ برطبق تحقیقات موجود، نارسایی در حساب‌کردن و در فیزیک گاهی به نوعی نارسایی دیگر در ارتباط است مثل دریافت شنیداری، دیداری، گفتاری و...

۲ـ نارسایی در تفکر کمی: نارسایی در حساب‌کردن و فیزیک ممکن است به خاطر اشکال در تفکر کمی برای بعضی از دانش‌آموزان بوجود آید به بیانی این کودکان قادر نیستند اصول فیزیک را درک کنند معمولاً در چنین مواردی کودکان می‌توانند بخوانند و بنویسند ولی در انجام اعمال فیزیک اشکالاتی دارند چنین مشکلاتی ممکن است در مورد درک روابط فضای، یادگیری مفاهیمی چون بالا و پایین و چپ و راست، روابط مقادیر اندازه‌ها و اشکالات و غیره باشد .

گاهاً دانش‌آموزان شکست‌ها و موفقیت‌های خود را به چیزهایی نسبت می‌دهند که آنها بااین طرز فکر از موفقیت‌های خود در درس فیزیک به شانش یا چیز دیگر نسبت می‌دهند که به این موضوع درماندگی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

آموخته شده می‌گویند که امروزه متأسفانه درماندگی آموخته شده، در درس فیزیک در بین دانش‌آموزان بیشتر مشاهده می‌گردد .

مشکلات روانی از این قبیل باعث بوجودآمدن مشکلاتی در یادگیری درس فیزیک شده که گریبانگیر دانش‌آموزان زیادی شده و همین امر ضرورت مشاوران مجرب را در مدارس ابتدایی می‌طلبد، یکی دیگر از بیمارهای شایع در بین دانش‌آموزان ترس از اعداد است که مثل دیگر ترس‌های طبیعی نیست و در شرایط معینی بروز می‌کند با این همه دانش‌آموزانی که دچار چنین ترسی شده باشند به قول پیاژه: دستخوش نوعی «بی‌استعدادنمایی» می‌شود که خود به خود درک روابط را دشوار ساخته، مانع یادگیری می‌شود بنابراین به‌جاست اگر مبارزه علیه «ترس از اعداد» را که اکثریت دانش‌آموزان را یک‌باره از اشتغال به مباحث فیزیک روی گردان می‌کند، از اهم وظایف مدرسه بدانیم.

ج) عوامل ضعف آموزش فیزیک مربوط به روش‌های آموزش:

کلاس فیزیک سخت است چون با زبان‌های خودش بیان نمی‌شود بلکه در چارچوب کتاب و روش تدریس معلمان محدود شده است و با حجم زیاد کتاب، معلم نمی‌تواند مطالب جالب و توضیحات لازم را در مورد تاریخ و نحوه‌ی به کاربردن مطالب تدریس در زندگی را بیان کند.

باید توجه داشته باشیم که معلم به فرض هم فیزیک‌دان باشد نمی‌تواند ادعا کند که روشی که در تدریس به کار می‌برد بهترین است؛ زیرا فیزیک‌دانستن یک چیز و فیزیک تدریس‌کردن چیزی دیگر است اگر روش بنا به منطق بزرگسالان بهتر به نظر آید، معلوم نیست برای دانش‌آموزان که هنوز فرایندهای منطقی نزد آنها در حال تحول است مناسب یا مناسب‌تر باشد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

پروفسور ورتایمر تفکر کودکان را مورد تحقیق قرار داد و آن را در کلاس‌های مختلف مطالعه کرد نتیجه‌ای که از مطالعات خود گرفت این بود که اغلب شیوه‌های تدریس کورکورانه است و در کودکان جمود فکری ایجاد می‌کند و تمرین‌های تکراری و پاسخ‌های ماشینی که از کودکان توقع دارند، انعطافی را که فکر سالم نیازمند آن است در کودکان ایجاد نمی‌کند مبالغه در تکرار مطالب نیز می‌تواند زیان‌آور باشد این نوع تربیت خطرناک است زیرا دانش‌آموزان را وادار می‌کند که چشم بسته چیزهایی بگویند یا کارهایی انجام دهند بدون اینکه فکر آنها را به کار بیندازد.

هر چند متأسفانه در کشور ما روش‌های آموزش هیچ یک از مواد درسی با روش علمی مورد بررسی قرار نگرفته است، ولی قرائن موجود حکایت از آن دارد ه روش تدریس فیزیک، مثلاً از روش تدریس زبان فارسی، جغرافیا نظام یافته است با این وجود به عقیده اینجانب تاریخ تعلیم فیزیک در مجموع رضایت‌بخش نیست نه تنها بازده تلاش‌های مربوط به آموزش در این حیطه ناچیز است، بلکه برخلاف انتظار، فراگیری فیزیک به رشد فکری دانش‌آموزان کمک نمی‌کند.

قبل‌ها توضیح دادم که با توجه به تحقیق آقای ایوبیان می‌توان گفت از این روش‌ها که در کشور استفاده می شود در هیچ جای دنیا استفاده نمی‌شود که البته استفاده از این روش‌ها باز می‌گردد به محدودیت زمان و محتوای زیاد کتب که معلمان مجالی برای فکرکردن به کودکان نمی‌دهند تا حداقل اهمیت ان مطالب درسی را بدانند و بدانند چه لزومی دارد که فرضاً مفهوم کسر را یاد بگیرند.

به عقیده پیاژه تصورات منطقی ذهن و به طور کلی هوش انسان زاییده‌ی درونی‌شدن اعمال اوست و می‌گوید: تشریح حقایق و مفاهیم فیزیک به صورتی که در روش «تدریس زمانی» معمول است برای کودک کافی نیست مشاهده تصاویر و اشکال و مجموعه‌هایی که متضمن حقایق و روابط فیزیک باشد نیز چنان که در روش‌های مکاشفه‌ای معمول است مفید فایده‌ای نیست برای آنکه تصورات حاصله دقیق مفاهیم روشن

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

باشد، دانش‌آموز باید شخصاً به تجربه و آزمایش بپردازد اشیاء و مسائل را از نزدیک دستکاری کند تا روابط کمیت‌ها را مستقیماً درک نماید.

با توجه به تفاصیل فوق به این نکته می‌رسیم که یکی از علت‌های ضعف آموزش فیزیک در مقاطع مختلف استفاده نکردن معلمان از روش‌های تدریسی است که متناسب با درس فیزیک باشد یعنی کودکان را واردار می‌سازد تا فکر کنند و افکار خود را هرچند که درست نباشد بیان کنند همه می‌دانیم که به تعداد معلمان دنیا روش‌های مختلف تدریس وجود دارد اما همه‌ی روش‌های تدریس معمولاً در چند قالب کلی جای می‌گیرد پس اهمیت دارد که چه روشی با توجه به شرایط و وضعیت کلاس انتخاب شود که ما را به بیشترین بهره‌وری برساند ولی متأسفانه روش‌های برای تدریس این درس مهم معمولاً انتخاب می‌شود که آسان‌ترین روش باشد و معمولاً بهترین روش آسانترین روش ارائه درس نمی‌باشد گاهاً روش‌هایی انتخاب می‌شود که از نظر بزرگ‌سالان روش مناسب تشخیص داده شده ولی می‌تواند از نظر کودکان بدترین روش برای یادگیری باشد.

د) علل ضعف آموزش فیزیک که مربوط به معلمان است:

در این قسمت از عوامل ضعف آموزش فیزیک در استان باید بگوییم که معلمان استان ما معلمانی دسلوز و زحمت‌کش، من خود شاهد اشک‌های معلمان در کلاس‌های درس بوده‌ام دیده‌ام معلم بر اثر فشارهای روانی حاصله از تدریس چگونه دست‌هایش می‌لرزد صدایش تغییر می‌کند معلمانی را دیده‌ام که وقتی از کلاس بیرون می‌آیند مثل یک نقاش یا کچ‌کار بوده همه اینها نشانه یک پتانسیل بزرگ در امر تغییر است.

این‌ها نشانه‌ی آن است که معلمان استان ما خواهان این هستند که انسان هایی را تحویل اجتماع خود دهند که دارای فکر و اندیشه‌های والا باشند و حتی از خودشان بهتر و بهتر باشند و شاهد این امر این است که

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

وقتی معلم دانش‌آموز خود را در مراتب عالی می‌بیند با خنده و با غرور و با افتخار بیان می‌کند فلانی شاگرد من بوده اما باید این پتانسیل به حرکت درآید.

فیزیک بدون زحمت نیست اما هرگز نگفته‌اند ممکن است لذت‌بخش هم باشد، فیزیک در جامعه ما به اندازه کافی هول‌انگیز شده و نیازی نیست ما معلمان از آن غول بسازیم و به جای رفع مشکل با رفتار و گفتار خود بر شدت آن بیافزاییم.

چه بخواهیم چه نخواهیم باید این واقعیت را قبول کرد که علل عدیده‌ای از ضعف‌های آموزشی فیزیک برمی‌گردد به خود معلمان . اینجانب خود به عنوان یک معلم بر این امر اعتراف می‌کنم و شاهد هم بوده و هستم با توجه به تجارب مدیریتی و راهنمایی آموزش از دور و نزدیک شاهد بی‌علاقه‌بودن معلمان به یادگیری روش‌های مناسب تدریس بوده و هستم در زمانی که در تربیت معلم آقای ربیعی روش مجسم و مجرد را به ما گفته هنوز هم همین روش در تدریس‌های ما هست و می‌خواهیم تا بازنشستگی این روش را حفظ کنیم غافل از اینکه روش‌های مناسب‌تر برای یادگیری فیزیک نیز وجود دارد خلاصه اینکه می‌توان عواملی را که معلمان را در ضعف اموزش فیزیک سهیم می‌کند به صورت مختصر و به شرح ذیل بیان می‌کرد با توضیح اینکه این مطالب شامل همه معلمان فیزیک ما نمی‌شود بلکه قسمتی را شامل می‌شود که امیدواریم در رفع آن نواقص کوشش کنند و این نظریات تقریباً نظرات شخصی است که امیدوارم معلمان عزیز از موضوع دلگیر نشوند.

۱ـ عدم علاقه و حوصله برای مطالعه کتاب‌های روان‌شناسی و روش‌های جدید تدریس.

۲ـ عدم توجه به نظریات و پیشنهادات دیگران در خصوص تدریس فیزیک و در امر کلاس‌داری.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۳ـ شرکت‌نکردن در کلاس‌های ضمن خدمت فیزیک (البته کم‌توجهی بیشتر از طرف مسئولین ادارات به درس فیزیک شده)

۴ـ معلمان باید در امر بررسی محتوای کتاب‌های درس فیزیک پیش‌قدم شوند و نواقص ان را به مسئولین انعکاس دهند. چون هیچ کس به اندازه معلم نمی‌تواند در امر تدوین کتب درسی فیزیک مؤثر باشد و هیچ مسئولی به اندازه خود معلم عوامل ضعف کتاب‌های فیزیک رانمی‌داند.

۵ـ یادگیری علم روانشناسی جهت برخورد صحیح با دانش‌آموزی که فیزیک را خوب درک نمی‌کند.

۶ـ سخت‌گیری‌های بی‌مورد نسبت برخورد صحیح با دانش‌آموز را از جذابیت‌های این درس دور می کند.

۷ـ بعضی از معلمان یک نوع نگرش سنتی نسبت به روش تدریس خود دارد و به هیچ‌وجه در این خصوص انعطاف‌پذیر نیستند.

۸ـ بعضی از معلمان مخصوصاً (سرباز معلمان و معلمان حق‌التدریس) هیچ‌گونه دوره‌ای در خصوص چگونگی تدریس درس فیزیک را نگذرانده‌اند همین امر گاهاً باعث ضغف‌های ریشه‌ای در درس فیزیک می‌شود.

در پایان این قسمت به یک سخن از دکتر بهزاد بسنده می‌کنم ایشان می‌گوید: معلم، معلم زایده می‌شود یعنی معلم علاوه بر دانش تدریس که فرا می‌گیرد باید درون‌مایه یک معلم خوب نیز در او باشد.

هـ) چند عامل دیگر از عوامل ضعف آموزش فیزیک

۱ـ نقش فضا و مکان: از عوامل آموزش فیزیک محدودیت زمان را بیان کردیم اما مکان هم بی‌تأثیر نیست یقیناً همه می‌دانیم که فضای کلاس در یادگیری کودکان تأثیری شگرف دارد مثلاً کلاسی را در نظر بگیریم که پنجره‌های کوچک دارد سپس نور کم است در کنار خیابان است سروصدای ماشین‌ها و مردم باعث عدم

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

تمرکز بچه‌ها می‌شود و خود فضای ایجاد شده توسط معلم نیز برروی این درس مؤثر است معلمی که حق اظهار نظر به بچه ها را نمی‌دهد دانش‌آموز نیز هیچ علاقه‌ای به فکرکردن روی حل مسئله نخواهد داشت.

۲ـ نقش خانواده: اکثر خانواده‌ها فکر می‌کنند چون فرزندشان را به مدرسه فرستاده‌اند دیگر مسولیتی در قبال تحصیل وی ندارند بلکه فقط باید مواظب وضع مادی و ظاهری کودکانشان باشد .

با توجه به اینکه خیلی از تمرینات فیزیک را دانش‌آموزان در منزل انجام می‌دهند عدم توجه خانواده به این موضوع می‌تواند از عوامل به‌وجودآورنده ضعف‌های آموزش درس فیزیک باشد.

۳ـ کلاس‌های خصوصی: یکی از دلایل بی‌توجهی دانش‌آموزان و خانواده‌ها به کلاس و درس فیزیک وجود کلاس‌های خصوصی است دانش‌آموز مطمئن است که اگر در کلاس هم متوجه نشود یک بار دیگر تدریس تکرار خواهد شد اما در مدرسه به اندازه کافی خسته می‌شود و آنطور که باید از کلاس راحت و کم ظرفیت خصوصی هم نمی‌تواند استفاده بکند چون تمرینات حاضر و آماده حل شده در اختیارش قرار گرفته و فکر می‌کند همه را یاد گرفته اما وقتی متوجه می‌شود چیزی بلد نیست که کتاب تمام شده و فرصتی برای جبران باقی نمانده است.

٤ـ در اختیارنبودن یافته‌های علمی فیزیک: معلمان ما منابع کافی و به روز در زمینه آموزش فیزیک را در اختیار ندارند.

٥ـ کمبود تکنولوژی: همه می‌دانم که وسایلی هستند که همواره امر تدریس و یادگیری فیزیک را برای بچه‌ها راحت‌تر می‌کنند هرچند که این وسایل توسط بچه‌ها ساخته شود بهتر است مثلاً جدولی که بچه‌ها خودشان می‌سازند خیلی مؤثرتر است از جداول آماده و غیره.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

تجزیه و تحلیل اطلاعات :

بعد از گردآوری اطلاعات و شواهد نتایج زیر به عنوان علت های مشکل ضعف یادگیری دانش اموزان بدست آمد :

۱ - معلمین فیزیک ما معمولا در پایه های مختلف درس متکلم وحده هستند و درس فیزیک که مخصوصا در پایه های مختلف باید با روش های گوناگون تشریحی،تشبیهی،استفاده از مثال ،تجربه و مشاهده های عینی ،استفاده از مدل و کاوشگری و...) تدریس شود به روش زبانی و قاعده گویی محدود شده است .

۲ - معلم آن طور که باید آموزش لازم را ندیده به طور مثال با اصول یادگیری آشنا نیست که بتواند از آن در امر تدریس بهره گیرد .-وسایل کمک آموزشی که نقش مهمی در ارائه مفهوم فیزیک دارند به حد کافی در اختیار معلم و دانش آموز نیست .

۳ - دانش آموزان به خوبی مفاهیم پایه ای و مهم فیزیک را نیاموخته اند و به همین علت در مباحث سخت تر در درودرس فیزیک با مشکل مواجه هستند .

۴ – استفاده نکردن از دانش آموزان قوی برای یاددهی به دانش اموزان ضعیف

۵ - ضعف خود دانش آموز در گیرایی مفاهیم از نظر رشد جسمی و هوش

۶ - از اوایل مدرسه تاکنون بسیار از معلمان ما درس فیزیک را جدی نگرفته اند.

۷ - از وسایل کمک آموزشی مناسب و کافی استفاده نمی شود.

۸ - درس فیزیک خیلی سخت است و نیاز به تمرین و تمرکز زیادی است.

۹ - به درس فیزیک آن طور که باید معلمان خود بها نمی دهند و از اهمیت آن ما را آگاه نکرده اند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

ارائه راه حل های موقتی :

بعد از تجزیه و تحلیل اطلاعات راه حل های زیر پیشنهاد شد :

۱ – استفاده از طرح همیار معلم برای تدریس

۲ – کمک گرفتن از روشهای جدید تدریس مشارکتی

۳ – استفاده از وسایل کمک آموزشی در تدریس

انتخاب بهترین راه حل و اجرای آن

بعد از مشورت با همکاران دیگر فیزیک تصمیم گرفتم از روش تدریس همیار معلم برای تدریس استفاده نمایم :

با هدایت و راهنمایی معلمان، دانش آموزان قوی از نظر علمی (زرنگ) دانش آموزان ضعیف کلاس را کمک و تحت پوشش قرار داده و با تمرین،تکرار و مشارکت، آنان را به سطح قابل قبولی ارتقا داده تا آنها به سطح علمی متوسط در کلاس برسند. براساس این طرح معلم با شناخت و سازماندهی دانش آموزان کلاس می تواند از توانمندی های فکری و علمی دانش آموزان معدل بالادر جهت تقویت دروس دانش آموزان ضعیف استفاده نماید. شناسایی دانش آموزان می تواند براساس معدل، استعداد و توان مالی آنان باشد. امروز طرح همیار معلم در حوزه های علمیه از طریق طلبه ها به صورت مباحثه و مذاکره صورت می گیرد و تقریبا موفق بوده و هست. علاوه بر نگرش دینی و مذهبی در دنیای امروز، فراهم کردن زمینه های مشارکت دانش آموزان در برنامه های تدریس فیزیک در کلاس بسیار کاربرد دارد و می توان از طریق دانش آموزان قوی و تشکیل گروه های مناسب یادگیری را در دانش اموزان افزایش داد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

مزایای طرح همیار معلم:

۱- جلوگیری از افت تحصیلی دانش آموزان بخصوص دانش آموزان ضعیف.

۲- ایجاد روحیه تعاون، همکاری و احساس مسئولیت در دانش آموزان.

۳- کاهش حجم کاری، کلاسی و درسی معلم و استفاده بهینه از فرصت به دست آمده جهت هدایت و راهنمایی دانش آموزان.

۴- کاهش هزینه های دولت. با این روش می توان یک سوم از برنامه ها و فعالیت های کلاس را کاهش داده و از طریق دانش آموزان عملی نمود.

۵- کاهش نیروی انسانی در مدارس، به طوری که حدودا یک سوم معلمان جای خود را به دانش آموزان واگذار می نمایند.

۶- احساس شخصیت، بالندگی، خلاقیت و نوآوری در دانش آموزان.

۷- یادگیری بهتر و موثرتر همراه با صمیمت و نشاط دردانش آموزان همسن و سال.

۸- تعامل بهتر و بیشتر دانش آموزان با یکدیگر در راستای اهداف مشخص و در نهایت ارتقای تحصیلی به جای اتلاف وقت.

۹- انعطاف و استمرارآموزش و یادگیری. علاوه بر مدرسه، در منزل به صورت اینترنتی، تلفنی و یا در پارک و سایر اماکن آموزشی و تفریحی مثل فرهنگسراها و...

۱۰- افزایش مشارکت و همکاری اولیا با یکدیگر و توجه بیشتر آنان به سرنوشت همه دانش آموزان .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۱۱- پویایی و خود جوشی همه دانش آموزان در یک رقابت سالم وسازنده و رشد و شکوفایی استعدادهای همه دانش آموزان و نه یک عده خاص .

۱۲-فرهنگ سازی و نهادینه شدن مشارکت دانش آموزان در همکاری و همیاری یکدیگر .

ویژگی های طرح همیار معلم (پیشنهادها):

۱- می تواند در همه کلاس ها اجرا کرد

۲- می تواند به صورت آزمایشی در یک پایه یا یک درس و یا در یک استان باشد.

۳- کتب درسی طوری طراحی و تنظیم شود که زمینه های مشارکت آنان را فراهم نماید.

۴- آموزش های لازم به معلمان داده شود.

۵- از تجارب سایر کشورهای پیشرفته جهان استفاده شود.

۶- امکانات تعاملی (آموزش از راه دور) مثل امکانات اینترنتی و الکترونیکی در مدرسه و منزل فراهم گردده

۷- نمره دانش آموزان براساس گروهی محاسبه و در کارنامه آورده شود.

۸- ابتدا در مجتمع های آموزشی(با توجه به داشتن امکانات لازم) آزمایشی و اجرایی شود.

مراحل اجرای طرح:

ابتدا باید از بین دانش آموزان از بین این افراد کسانی که فعال بوده و توانایی مدیریت کلاس و تفهیم درس را داشته باشند را به عنوان همیار معلم تقویتی مشخص کرد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۲- دانش آموزانی که نیاز به توجه و انگیزه دارند را مشخص نموده و با کمک همیار معلم تا آنجا که ممکن بود روی انگیزه و یاد گیری آنها کار کردم.

مزایای طرح:

۱- کاهش افت تحصیلی

۲- در این طرح همیار و دانش آموزی که نیاز به تقویت درسی دارد از لحاظ سنی به هم نزدیک ترند پس رابطه انها صمیمانه تر است و زبان هم را بهتر درک می کنند و دانش آموز ضعیف از این که اشکال خود نزد "همیار معلم تقویتی "مطرح کند ابایی ندارد, همین عامل باعث اعتماد به نفس دانش آموز نیز می شود.

۳-تدریس و درآمد زایی این امر نیز برای همیار معلم نقش تقویت کننده و افزایش اعتماد به نفس را به همراه دارد.

۴-آموزشگاه نیز به یک محیط فعال و با نشاط تبدیل می شود.

نحوه روش تدریس همیار در کلاس

دانش آموزان کلاس را به گروههای چهار نفری تقسیم کردم و یک فصل از کتاب را انتخاب کردم و مبحث های مختلف را نیز به تعداد گروهها تقسیم نمودم و هر جلسه یک گروه کار تدریس را به عهده می گرفت و قسمتهای مشکل تر به دو گروه اختصاص یافت ضمن همیار معلم نیز همکاری دقیقی روی این مباحث داشت.

" وظایف گروهها :

بعد از گروه بندی دانش آموزان و تقسیم مطالب درسی بین گروهها وظایف آنها را مشخص نمودم .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

* گروهها به ترتیب باید مطالب مشخص شده را به صورت power point درست مـی کردنـد و مطالـب را بین خود تقسیم کرده و با هماهنگی همدیگر درس را برای دانش آموزان دیگر کلاس تدریس می کردند .

* همه ی اعضای گروه باید در تدریس مشارکت می کردند .

* تمام مطالب درس حتی قسمتهای برای مطالعه آزاد و تمرین و فعالیت های مرتبط به آن قسـمت توسـط گروه در کلاس توضیح داده می شد .

* سپس گروه ارائه کننده درس از دانش آموزان ، آزمون کتبی به عمل می آوردند به گونه ای که سوالات به دنبال برنامه درسی power point مطرح شده بود .

* بعد از پایان آزمون پاسخ سوالات نیز با همان برنامه power point طراحی شده و بارم بندی شده بود .

" وظایف سایر دانش آموزان

* دانش آموزان دیگر موظف بودند به مطالب ارائه شده توسط گروه ارائه دهنده با دقت گوش دهند .

* اشکالات خود را یادداشت کرده و بعد از اتمام درس بپرسند .

* بعد از ۱۰ مطالعه ی به صورت همیاری و گروهی ، در گروه خودشان به آزمون که توسط گروه ارائه دهنده طراحی شده پاسخ دهند .

* پاسخ به آزمون ابتدا به صورت انفرادی و سپس به صورت گروهی انجام می شد .

* اصلاح کردن اوراق آزمون توسط دانش آموزان .

" وظایف بنده به عنوان دبیر

* دقت در رفتار دانش آموزان و کنترل آنها

* نظارت بر نحوه ی تدریس و نحوه ی توجه دانش آموزان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

* رفع اشکالات دانش آموزان قبل از تدریس

* ارائه راهنمائی های لازم بعد از تدریس و توضیح ابهامات احتمالی

* دادن امتیاز مثبت متناسب با فعالیت گروهها

* تشویق گروههای برتر

بدین ترتیب به طور خلاصه می توان گفت در روش جدید یک گروه از دانش آموزان درس را تدریس می نمودند و گروههای دیگر با دقت به توضیحات آن ها توجه می کردند و اشکالات درسی توسط خود دانش آموزان مورد بحث قرار می گرفت . و بنده فقط نقش مشاهده ای داشتم و در موارد لازم راهنمایی هایی را جهت رفع نواقص ارائه می نمودم .

گردآوری اطلاعات (شواهد ۲)

الف – مشاهده رفتار دانش اموزان

به گونه ای که مشاهده کردیم ، هر گروه در هر جلسه موظف بود یک قسمت از مبحث درسی را مطالعه و به صورت power point به کلاس ارائه دهد و تدریس نماید و تمام افراد گروه در تدریس شرکت می کردند . مثلاً یک نفر در مورد کارصحبت می کند ، یک نفر فرمولهای مربوط به آن را توضیح می دهد و بر کار آنها نظارت دارد و یک نفر به سوالات و اشکالات دانش آموزان پاسخ می دهد . با این تقسیم کار مطالعه ی یک مبحث کار سخت و دشواری نبود . بهمین دلیل دانش آموزان با همکاری یکدیگر می توانستند میزان یادگیری خود را بیافزایند و اوقات بیکاری مضاعف در منزل برای آنها ایجاد نمی شود به این ترتیب نتایج عبارتند از :

* افزایش اشتیاق و علاقه ی دانش آموزان به یادگیری مطالب کتاب

* کاهش آثار منفی امتحان یعنی اضطراب و نگرانی و ترس

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

* میل به رقابت در میان گروهها و یادگرفتن طرح کردن سوال و حل کردن سوالات متنوع و بیشتر

* دقت در جزئیات کتاب و بحث و بررسی مطالب کتاب

* مشارکت دانش آموزان در امر یاددهی ـ یادگیری و از بین رفتن احساس خستگی جهت حضور در کلاس

* حضور دانش آموزان در کلاس با شور و نشاط و اشتیاق خاص

* جذاب شدن مطالب درسی برای دانش آموزان

ب – به مشاهده نمرات

بعد از اجرای طرح یک آزمون گرفتم و نمرات دانش آموزان را در جدول زیر یادداشت نمودم :

شماره دانش آموز	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
نمره	**۱۷**	**۱۶**	**۱۵**	**۱۶**	**۱۷**	**۱۸**	**۲۰**	**۲۰**	**۲۰**
شماره دانش آموز	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
نمره	**۱۸**	**۱۷**	**۱۵**	**۱۶**	**۱۷**	**۱۸**	**۱۷**	**۱۷**	**۱۸**
شماره دانش آموز	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵
نمره	**۱۸**	**۱۸**	**۱۷**	**۱۶**	**۲۰**	**۱۸**	**۱۴**	**۱۵**	**۱۶**

همانطور که ملاحظه می کنید نمرات دانش آموزان در مفاهیم پایه فیزیک بسیار عالی شده بود . و این نشان از موفقیت اجرای راه حل همیار معلم بود .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

اعتبار سنجی :

برای سنجش اعتبار راه حل ها از دبیران فیزیک مدارس دیگر دعوت کردم تا به کلاس من بیایند و نظرشان را درباره اجرای طرح و نتایج آن بگویند . همه آنها اذعان داشتند که روش مذکور بسیار عالی و باعث پیشرفت دانش آموزان شده است .

بیان محدودیتها و موانع

بالاخره به دنبال هر طرحی مشکلات و موانعی وجود دارد ولی بعضی از مشکلات در آینده به سود و منفعت نظام آموزشی است . ولی به نظر من این طرح حداقل مشکلات و موانع را دارد .

چرا که در طرح همیاری درهر جلسه تایپ کردن سوالات و تکثیر آن مشکلات هزینه ای را به همراه دارد ، ولی در این روش نیازی به تکثیر سوال و مصرف کاغذ نیست ، چرا که سوالات آزمون به صورت power point روی پرده نمایش داده می شود .

و در اختیار دانش آموزان قرار می گیرد و تنها مشکل کوچکی که این طرح ممکن است داشته باشد ، مجهز نبودن بعضی از مدارس به سیستم ویدئو پروجکشن است که آن هم در مورد دبیرستانهای داخل شهر امروزی بعید است .

فعالیتهای آموزشی با توجه به پیشرفت علوم و فنون باید به این باور رسید که وظیفه ما در فرایند آموزش تنها انتقال واقعیتهای علمی نیست . باید چگونه اندیشیدن و چگونه آموختن را به شاگردان آموزش داد. آری اگر هدف آموزشی را بوضوح مشخص کنیم و با سازماندهی درست محیط آموزشی زمینه کسب تجارب و اجرای فعالیتهای آموزشی را فراهم سازیم یادگیری خود به خود صورت خواهد گرفت .لزوما در راستای تحقق این هدف متعالی معلم نیز باید همگام و همزمان با پیشرفت روز افزون دانش امروزی بطور مداوم و مستمر روش های نوین تدریس را به منظور افزایش سطح یادگیری بیاموزد .و برای رسیدن به مطلوب نهایی از دانش آموزان به عنوان تنهاترین و بهترین یارو همکار بهره گیرد . چرا که به نظر میرسد در دنیای کنونی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

برای عقب نماندن از غافله پرشتاب تکنولوزی باید معلم و شاگرد همگام و همیار باهم قلـه هـای موفقیـت را بپیمایند .

نتیجه گیری

در این کار گروهی خلاصه فعالیتهای انجام شده در پیشبرد طرح همیار معلم بیان شد .امید اسـت بـا وجـود برخی محدودیتها در اجرای بهتر طرح همچون کمبود فضای آموزشی برای برگزاری کلاسهای همیـار معلـم وهمچنین کمبود بودجه برای تشویق دانش آموزان فعال ؛این طرح را بتوانیم به نحو احسن انجام دهیم.

چرا از روش همیار معلم استفاده می کنیم؟

تحقیق نشان داده است که فنون یادگیری مشارکتی موجب :• ارتقا یادگیری و موفقیت علمی دانـش آمـوز می شود .

• ارتقای حافظه ی دانش آموز می شود .

• افزایش رضایت دانش آموز با تجربه ی یادگیری هایشان می شود.

•توسعه ی مهارت های دانش آموزان در ارتباط شفاهی می شود.

هدف این طرح ارتقای کیفی و کمی یادگیری دانش آموزان است و روش کار به صورت زیر:

به منظور ارتقائ یادگیری دانش آموزان ضعیف و افزایش بهره وری و قرار برآن گردید که هر سـر گـروه در وقت های خارج از کلاس و همچنین در خود کلاس درس مسئولیت آموزش سایر هم گروهی های خود را بر عهده بگیرد و در ضمن این یادگیری یک یادگیری متقابل باشد یعنی خود سـرگروه هـم میتوانـد در برخـی اوقات در نقش یک زیر گروه عمل کرده و از سایر اعضا بخواهد در صـورت توانـایی عهـده دار توضـیح درس تمرین و یا پرسش و پاسخ باشد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

پیشنهادات

۱- ارزیابی مداوم و مستمر کار دانش آموزان

۲- پرسش و پاسخ دبیر از دانش آموزان ضعیف در بیشتر جلسه ها ی درس "در صورت امکان " و بررسی وضعیت درسی

۳- تشویق کلامی دانش آموزان پیشرفتی در پایان آزمون های. (توسط دبیر مربوطه)

۴- در نظر گرفتن جوایزی برای سرگروههای فعال در پایان طرح.

ارزیابی طرح در سه ماه گذشته نشان میدهد که تقریبا تمامی دانش آموزان از شرکت در کلاسهای همیار معلم راضی بودند و تمایل به ادامه مداوم و مستمر طرح را دارند

اهداف طرح همیاران معلم بشرح ذیل می باشد:

الف - بهره گیری ازتوانمندی تحصیلی دانش آموزان ممتاز هردرس به منظور رفع اشکالات درسی از سایر دانش آموزان

ب- نهادینه کردن فعالیتهای گروهی و ارتقا کیفی تعا مل اجتماعی دانش آموزان

ج- تقویت اعتماد به نفس

فهرست منابع

* جویس ، بروس و همکاران ، الگوهای تدریس ، ترجمه محمد رضا بهرنگی ، انتشارات مرکز ترجمه ، نشر کتاب ۱۳۷۲

* شفیع آبادی ، عبدالله ، پویایی گروهی و مشاور گروهی ، انتشارات رشد تهران ۱۳۷۳

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

* بازرگان ، عباس ، اقدام پژوهی و کاربرد آن در تعلیم و تربیت

* قائمی پویا ، اقبال ، پژوهش در عمل

* م ـ فهندژ ، یادگیری پژوهش محور ، انتشارات سروش هدایت ، ۱۳۸۳

* سازمان آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی ، دبیر و اقدام پژوهی ، انتشارات پژوهشکده ی کاربردی تعلیم و تربیت استان ۱۳۸۳

www.moallemsite.ir